

Matt. 5: 1–12

Nähdessään kansanjoukot Jeesus nousi vuorelle. Hän istuutui, ja opetuslapset tulivat hänen luokseen. Silloin hän alkoi puhua ja opetti heitä näin:

»Autuaita ovat hengessään köyhät,
sillä heidän on taivasten valtakunta.

Autuaita murheelliset:
he saavat lohdutuksen.

Autuaita kärsivälliset:
he perivät maan.

Autuaita ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano:
heidät ravitaan.

Autuaita ne, jotka toisia armahtavat:
heidät armahdetaan.

Autuaita puhdassydämiset:
he saavat nähdä Jumalan.

Autuaita rauhantekijät:
he saavat Jumalan lapsen nimen.

Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden vuoksi vainotaan:
heidän on taivasten valtakunta.

Autuaita olette te, kun teitä minun tähteni herjataan ja vainotaan ja kun teistä valheellisesti puhutaan kaikkea pahaa. Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä palkka, jonka te taivaissa saatte, on suuri. Niinhän vainottiin profeettojakin, jotka elivät ennen teitä.»

Muistatko, ketä ihmistä olet viimeksi onnitellut? Ja muistatko mistä syystä onnittelit häntä?

Kun me onnittelemme toisiamme, niin syy on useimmiten syntymäpäivä, avioliiton solmiminen, valmistuminen, uuden kodin tai työpaikan saaminen, lapsen syntymä tai jotakin hyvää, mitä on toiselle tapahtunut.

Tämän päivän evankeliumissa Jeesus puhuu autuaista eli onniteltavista ihmisistä. Jeesuksen luettelo onniteltavista ihmisistä on täysin erilainen kuin ehkä odottaisimme. Se on suorastaan käänteinen meidän tekemällemme listalle. Yllätyivätköhän Jeesuksen kuulijat samalla tavoin kuin minäkin? On lähes käsittämätöntä ihmisen näkökulmasta, miten köyhät, murheelliset, kärsivälliset, nöyrät tai panettelun kohteeksi joutuneet voivat olla autuaita, onniteltavia. Tämän ajan – ja kaikkina aikoina – ihminen arvostaa ja tavoittelee elämässään maallista hyvää, taloudellista vakautta, menestystä ja onnistumista työ- ja perhe-elämässä, terveyttä – ja kaikki tämä on meistä luonnollista.

Jeesus julistaa jotakin aivan muuta, jotakin sellaista, mitä ihmisen mieli ei kykene ymmärtämään. Jeesus ei nosta yhteiskunnalliseksi ihanteeksi köyhyyttä, nälkää, janoa. Hän ei puhu ulkoisista olosuhteista, joihin ihmisen on alistuttava, vaikka ne olisivat miten epäoikeudenmukaisia tahansa. Jeesus kääntää katseemme ja sydämemme Jumalan valtakuntaan. Hän julistaa pelastusta, joka Hänessä on jo nyt läsnä. Jeesuksen

opetuksessa on kyse ennen kaikkea sydämen asenteesta eli mihin ja ketä kohti sydän on suuntautunut? Pelastus on jo nyt läsnä niille, jotka kuulevat Jeesuksen sanat ja antavat niiden mennä sydämeen Ja sydäimestä kumpuavat sitten toiminta, asenne ja teot toisia ihmisiä kohtaan.

Ketkä ovat onniteltavia eli ketkä kuulevat Jeesuksen sanat ja antavat niiden mennä sydämeen ja muuttua toiminnaksi toisen hyväksi?

Köyhät kuulevat, sillä heillä ei ole mitään muuta, mihin turvautua. Heillä ei ole maallista hyvää eikä omaa hurskautta. Köyhät ovat köyhiä kyllä ihmistenkin silmissä, mutta ennen kaikkea Jumalan edessä. Kyseessä on ihmisen asenne, joka odottaa kaikkea Jumalalta. Tällaista asennetta ei ole ihmisessä itsessään, vaan se tulee Jumalalta. Jumala antaa ihmiselle voiman myös odottaa kaikkea Häneltä. Murheelliset kuulevat Jeesuksen sanat. Heille luvataan lohdutus, sillä keskellä kaikkea ruumiin ja sielun kärsimystä Jumala on läsnä. Jumala on läsnä siellä, missä häntä eniten tarvitaan. Jeesuksen puheessa kärsivälliset voisi kääntää myös sanoilla nöyrät, hiljaiset, voimattomat. He ovat ihmisiä, jotka eivät odota toisten palvelevan itseään. He ovat ihmisiä, jotka ovat valmiita palvelemaan tässä ajassa. He eivät nosta itseään toisten yläpuolelle. He perivät maan eli heidän on Jumalan lupaama tulevaisuus, joka alkaa jo täällä maan päällä ja on todellisuutta kerran Taivaan kodissa.

Seuraavaksi puhutellaan onniteltavina ihmisiä, jotka kaipaavat ja ikävöivät Jumalan oikeudenmukaisuuden toteutumista, hänen armoaan ja läsnäoloaan vääryyden, epäoikeudenmukaisuuden, väkivallan ja sorron keskellä. Hekin odottavat Jumalalta kaikkea vailla inhimillistä toivoa.

Armahtavaisuus ei ollut fariseusten keskuudessa – eikä ole tänäänkään - muotia, mutta Jeesus nostaa sen keskeiseksi ihmisten välisissä suhteissa. Joka armahtaa toisia ihmisiä, hänetkin armahdetaan. Samaa asiaa me rukoilemme jatkuvasti Isä meidän – rukouksessa: ”Anna meille meidän syntimme anteeksi, niin kuin mekin anteeksi annamme niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.” Tätä rukousta opettelemme varmasti koko elämämme ajan. En usko, että tulemme valmiiksi.

Puhdassydämyydellä tarkoitetaan Jumalaan suuntautunutta sydäntä. Se on myös vastakohta ulkoiselle puhtaudelle ja kaikelle muotohurskaudelle. Jumala näkee sydämeen. Toisia ja itseämmekin voimme vielä pettää ulkoisilla muodoilla ja kauniilla kulisilla, Jumalaa emme. Jumalaa emme tässä ajassa koskaan ihmisen silmillä näe, mutta kerran olemme siellä, missä mikään ei sumenna Jumalan ja ihmisen välistä suhdetta.

Kun Jeesus puhuu ihmisistä, jotka ovat autuaita, onniteltavia, niin Hän puhuu samalla Jumalan valtakunnasta ja pelastuksesta. Pelastus on koko ajan läsnä jo tässä ja nyt sekä samaan aikaan kerran toteutuva täydellisenä. Pelastus on Jumalan teko ihmisille ja ihmisissä, jotka kuulevat Häntä ja antavat Jumalan Sanan vaikuttaa. Tätäkin asiaa joudumme opettelemaan koko elämämme ajan, sillä niin moni asia sokaisee silmämme ja tukkii korvamme. Emme näe emmekä kuule, minne Jumala tahtoo meitä viedä ja mitä Hän haluaa meille sanoa ja meidän oppivan.

Jos emme olisi niin sokeita ja kuuroja, niin tänä pyhäin päivänä pyhien yhteys olisi paljon enemmän todellisuutta kuin nyt on. Kristittyjen yhteys ontuu täällä ajassa. Se on vajavaista. Yhteyden esteenä on usein keskinäinen kisailu siitä, kenellä on totuus tai kuka oikeassa. Yhteyttä hajottavat erilaiset näkemykset sanoittaa uskon todellisuutta. Yhteyden esteeksi nousevat erilaiset tavat elää uskoa Kristukseen todeksi. Emme erota metsää puilta. Emme näe Jumalan suuruutta. Juutumme omiin perinteisiin tapoihimme ja totuttuihin ajatuksiimme.

Tänä pyhäin päivänä Jeesus ravistelee meitä opetuksellaan. Jeesuksen sanoissa kuulemme Jumalan äänen. Synnyttääkö Jeesuksen puhe meissä rukouksen, että Hänen sanansa vaikuttavat asenteisiimme ja tekoihimme? Pyydämmekö, että Kristus tulisi suuremmaksi ja ihminen pienemmäksi? Rukoilemmeko yhteyttä ja ymmärrystä vai tarkkailemmeko eroja ja vikoja? Rukoilemmeko anteeksiantavaa ja armahtavaa mieltä toisille vai myös itsellemme?

Hetkittäin koemme yhteyttä. Miten se voikin olla joskus helpompaa kaukana kotoa? Monen mieleen nousevat kokemukset ehkä vieraasta maasta, kun olemme astuneet sisään kirkkoon, evankeliseen tai katoliseen tai johonkin muuhun. Olemme yhdessä koolla. Voimme jotenkin seurata jumalanpalveluksen kulkua, vaikka emme ymmärrä kieltä. Kokemus on silti vahva: olemme yhtä Kristuksessa.

Yhteyteen meitä kutsutaan tänäänkin. Olemme tunnustaneet syntimme, myös kaiken sen, mikä rikkoo yhteyden. Olemme saaneet kuulla synninpäästön ja nousta yhdessä laulamaan kiitosvirren anteeksiantavalle Jumalalle. Ehtoollispöydässä yhteys on totta täällä Järvenpään kirkossa ja kaikkialla maailmassa. Olemme kaikki erilaisine näkemyksinemme yhtä aikaa polvistuneena Jumalan edessä. Jokainen meistä saa vastaanottaa Kristuksen ruumiin ja veren. Jokainen kuulee samat sanat ”sinun puolestasi annettu ja vuodatettu”.

Yhteys ulottuu meistä elävistä myös heihin, jotka ovat jo perillä Jumalan luona. Me olemme vielä matkalla. Katseemme suuntautuu tästä hetkestä myös kauemmaksi, tulevaan. Silloin perillä näemme Jumalan kasvoista kasvoihin. Silloin ymmärrämme pelastuksen täyteyden. Täällä me vasta aavistelemme sen suuruutta ja syvyyttä, mikä meitä odottaa Isän luona.